

Oulun kaupungin rakennuslautakunnalle

Kiimingin – Jäälin vesienhoitoyhdistys ry toteuttaa monipuolista vesistön kunnostustoimintaa Jäälinojan vesistön valuma-alueella (ks. www.kiiminginjaalinvedet.net). Kunnostustarve johtuu ihmistoiminnan vaikutuksista, joista rakentamisen ja asumisen osuus on olennainen. Yhdistys katsoo, että rakentamisen ja asumisen vaikutukset vesistöön tulisi ottaa rakennusjärjestyksessä huomioon selvästi nykyistä paremmin. Nähtävillä oleva ehdotus vaatiikin yhdistyksen näkemyksen mukaan tältä osin täydentämistä. Yhdistys lausuu muistutuksenaan asiasta seuraavaa.

Rantavyöhyke on säilytettävä

Ehdotuksen 25 §:ssä on annettu yksityiskohtaiset ohjeet rakennusten sijoittamisesta ranta-alueelle asemakaava-alueen ulkopuolella. Myös kasvillisuuden säilyttämisestä rakennusten ja rantaviivan välisellä vyöhykkeellä on annettu asianmukaiset määräykset/ohjeet. Näiden perusteena on rantamaiseman luonnonmukaisuuden säilyttäminen.

Asemakaava-alueella vastaavaa määräystä/ohjetta ei ole. Vaikka on oletettavissa, että ohjeistuksen on ajateltu syntyvän kaavamääräyksillä, rakennusjärjestyksessä on tarpeen määrittää asiaa tarkemmin paitsi rantamaiseman, myös erityisesti vesiensuojelun näkökulmasta.

Kokemuksen mukaan kaava-alueelle rakennettaessa on tyypillistä, että rantavyöhykkeen puusto tai ainakin pääosa siitä poistetaan vesinäköymän parantamiseksi ja rantavyöhyke muutetaan nurmikoksi rantaviivaan saakka. Vesistön tilan kannalta muutos on erittäin haitallinen. Kun luontainen suojavyöhyke poistuu, pihan lannoituksesta, kompostoinnista ja muusta kuormittavasta toiminnasta vapautuvat ravinteet kulkeutuvat suoraan vesistöön ja aiheuttavat siellä rehevöitymistä. Vesistön kannalta vaikutus on huomattava. Esimerkiksi Jäälinjärven kuormituksesta asutuksen osuus oli vuonna 2012 tehdyn arvion mukaan fosforin osalta 30 prosenttia ja typen osalta 16 prosenttia (Kaisa Savolainen; Muuttuneen vesistön kokonaisvaltainen kunnostus. Diplomityö Oulun yliopisto 2012). Kuormituslukuihin sisältyi tosin vielä tuolloin viemäröimätön haja-asutus.

Edellä sanotun vuoksi rakennusjärjestyksessä tulisi antaa määräys rantavyöhykkeen kasvillisuuden säilyttämisestä. Ehdotuksen 13 §:n 3 ja 4 momentin määräykset eivät ole vesiensuojelun näkökulmasta riittäviä. Vaikka rakennusjärjestyksen soveltamisalue ei ulotu vesialueelle, selvyden vuoksi myös vesialueella sijaitseva kasvillisuus tulisi suojata vähintään ohjeistamalla. Ranta-alueen käsittely tulisi sallia ilman viranomaislupaa ainoastaan siltä osin, kuin se on välttämätöntä uimapaikan, laiturin ja veneenpidon vuoksi. Rakennusjärjestyksessä tulisi muistuttaa myös vesilain vaatimuksista.

